

"Štoparski vodnik po Galaksiji je že izpodrinil veliko Galaktično enciklopedijo [...] Prvič, ker stane nekoliko manj; in drugič, ker ima na naslovnici zapis Brez panike v velikih in prijateljskih črkah."
Douglas Adams, Štoparski vodnik po Galaksiji

Brez panike, torej! Ob letošnjem zimskem solsticiju 21. decembra se nam ne obeta konec sveta. Pred kratkim je ameriška vesoljska agencija NASA [objavila odgovore](#) na vprašanja o koncu sveta in podobnih trditvah. Odločili smo se, da jih prevedemo v slovenščino.

Upamo, da vam bodo v pomoč pri presoji in da se boste na ta način zlahka izognili prevaram.

Spodaj najdete odgovore na vprašanja:

- o [koncu sveta](#)
- o tem, [kdaj se je napoved začela](#)
- o [Majevskem koledarju](#)
- o [popolnem izpadu električne energije](#)
- o [poravnavi planetov](#)
- o [planetu Nibiru/Planetu X/Erisu](#)
- o [zamenjavi polov](#)
- o [trku z meteorjem](#)
- o tem, [kaj menijo znanstveniki](#)
- o [Sončevih nevihtah](#)

Vprašanje (V): Ali bo leta 2012 Zemlja v nevarnosti? Veliko spletnih strani trdi, da bo decembra 2012 konec sveta.

Odgovor (O): Svet se ne bo končal leta 2012. Našemu planetu se dobro godi že več kot 4 milijarde let in verodostojni znanstveniki po vsem svetu vedo, da z letom 2012 ni povezane nobene nevarnosti za Zemljo.

V: Od kod izvira napoved, da bo konec sveta ravno leta 2012?

O: Zgodba se je začela s trditvami, da naj bi se Zemlji približeval Nibiru, namišljeni planet, ki naj bi ga odkrili Sumerci. Katastrofo so prvotno napovedovali za maj 2003, ker pa se ni zgodilo nič, so datum sodnega dne pomaknili na december 2012. Ob tem pa so ga povezali s koncem enega izmed ciklusov davnega Majevskega koledarja ob zimskem solsticiju leta 2012 – od tod izvor napovedi usodnega dne 21. decembra 2012.

V: Ali se Majeovski koledar konča decembra 2012?

O: Koledar, ki ga imate obešenega na kuhinjski steni, ne preneha obstajati po 31. decembru in ravno tako Majeovski koledar ne preneha obstajati 21. decembra 2012. Ta datum je konec enega izmed Majevskih daljših obdobj. Vendar potem – tako kot se vaš koledar zopet prične s 1. januarjem – se dolgoročni cikel zopet začne tudi za Majeovski koledar.

V: Ali NASA napoveduje za 3 dni od 23. do 25. decembra "popolni izpad električne energije" na Zemlji?

O: Absolutno ne. Nobena znanstvena organizacija, tudi NASA ne, ne napoveduje takega izpada električne energije. Po lažnih poročilih naj bi tak izpad povzročila "poravnava vesolja". Taka poravnava ne obstaja (glej naslednje vprašanje). Nekatere verzije te govorice citirajo sporočilo pripravljenosti na izredne razmere, ki ga je izdal Nasin direktor Charles Bolden. To je samo sporočilo, ki spodbuja ljudi, naj so pripravljeni ob izrednih razmerah in je bil posnet v sklopu širše vladne kampanje o pripravljenosti. Nikjer ne omenja izpada energije.

Video (v angleščini) http://www.nasa.gov/multimedia/videogallery/index.html?media_id=18319280

V: Ali lahko pride do poravnave planetov, ki bi vplivala na Zemljo?

O: V naslednjih nekaj desetletih ne bo prišlo do nobene poravnave planetov in četudi bi do takih poravnav prišlo, je njihov vpliv na Zemljo zanemarljiv. Do ene izmed večjih poravnav je prišlo na primer v letu 1962, dve drugi sta se zgodili v letih 1982 in 2000. Vsak december se Zemlja in Sonce približno poravnata s središčem Galaksije (vsi trije ležijo približno na isti premici), vendar je to vsakoletni dogodek, ki nima nobenih posledic. [*Še enkrat poudarjamo, da 21. decembra ne bo prišlo do nobene poravnave planetov. Op. prev.*]

Več na <http://www.nasa.gov/topics/earth/features/2012-alignment.html> (v angleščini)

V: Ali obstaja planet oz. rjava pritlikavka z imenom Nibiru oz. Planet X oz. Eris, ki se približuje Zemlji in ogroža naš planet z vsesplošnim uničenjem?

O: Nibiru in ostale zgodbe o planetih, ki blodijo po Sončevem sistemu, so internetna potegavščina. Za take trditve ni nobenih dokazov. Če bi Nibiru ali Planet X zares obstajal in bil na poti proti Zemlji, da bi jo zadel v letu 2012, bi mu astronomi s svojimi opazovanji sledili vsaj že zadnjih deset let in bi bil sedaj že viden s prostimi očmi. Očitno ne obstaja. Eris (ali slovensko Erida) pa je pritlikavi planet podoben Plutonu, ki res obstaja in ki bo ostal v zunanjem delu Osončja; najbližje, kar se lahko približa Zemlji, je 4 milijarde milj [6,4 milijard km, op.prev.]

V: Kaj je teorija zamenjave polov? Ali je res, da se Zemeljina skorja zavrti za 180 stopinj okrog jedra v nekaj dnevih ali v nekaj urah?

O: Da bi Zemlja obrnila smer vrtenja okrog svoje osi, ni mogoče. Obstajajo pa zelo počasni premiki kontinentov (npr. Antarktika je pred nekaj sto milijoni let bila blizu ekvatorja), vendar to nima zveze z zamenjavo polov. Vseeno pa veliko katastrofističnih spletnih strani zavaja ljudi. Večina jih navaja povezavo med vrtenjem in magnetno polarnostjo Zemlje. Magnetni poli Zemlje se res spreminjajo in to neredno, saj se zamenjava magnetnega pola zgodi v povprečju vsakih 400.000 let. Kolikor vemo, tak obrat magnetnih polov ne povzroča nikakršne škode

življenju na Zemlji.

[Življe

nje na Zemlji obstaja že več kot 3,5 milijarde let, op.prev.]

Znanstveniki menijo, da je v naslednjih nekaj tisočletjih obrat magnetnih polov malo verjeten.

Več na <http://www.nasa.gov/topics/earth/features/2012-poleReversal.html> (v angleščini)

V: Ali je Zemlja v nevarnosti, da vanjo v letu 2012 trešči meteor?

O: Zemlja je bila vedno tarča kometov in asteroidov, a večji trki so zelo redki. Zadnji večji trk se je zgodil pred 65 milijoni let in je pripeljal do izumrtja dinosavrov. Nasini astronomi izvajajo pregled neba z imenom *Spaceguard Survey*, da bi že zelo zgodaj, še predno bi lahko prišlo do trka, odkrili katerikoli asteroid, ki bi se lahko v prihodnosti približal Zemlji in morda trčil vanjo. Doslej so že potrdili, da ni nevarnih asteroidov, ki bi bili take velikosti kot tisti, ki je uničil dinosavre. Delo znanstvenikov je javno dostopno: odkritja so dnevno objavljena na spletni strani [NASA Near-Earth Object Program Office](http://www.nasa.gov/neaof), tako da lahko sami preverite, da ne bo v letu 2012 nič večjega trčila v Zemljo.

[Podobna opazovanja izvajajo tudi druge skupine astronomov po svetu, ne le Nasa. op.prev.]

V: Kaj menijo Nasini znanstveniki o trditvah konca sveta leta 2012?

O: Kje je znanost, ko gre za trditve o nesrečah in dramatičnih spremembah? Kje so dokazi? Ni jih, ne glede na vse izmišljene trditve, naj bodo iz knjig, filmov, dokumentarcev ali interneta. Verodostojnih dokazov za katerikoli izmed trditvev o nenavadnih dogodkih decembra 2012 enostavno ni.

[Zakaj naj se ne bojimo supernove](#) (v angleščini)

[O super vulkanih](#) (v angleščini)

V: Ali obstaja nevarnost zaradi večjih Sončevih neviht, ki jih predvidevajo za leto 2012?

O: Sončeva aktivnost ima reden cikel, ki v povprečju dosega maksimum vsakih 11 let. V bližini maksimuma lahko Sončevi blišči (*ang. solar flares*) povzročijo prekinitev komunikacije med sateliti, čeprav inženirji načrtujejo elektronske komponente tako, da bi bile varne pred večino Sončevih neviht. Ne obstaja pa posebno tveganje, ki bi bilo povezano z letom 2012. Naslednji Sončev maksimum se bo zgodil v obdobju 2012-2014 in bo po predvidevanjih povprečen Sončev cikel, nič kaj drugačen od prejšnjih v zgodovini.

[Sončeve nevihte](#) (v angleščini)

[Več o Sončevih nevihtah](#) (v angleščini)

(prevod Dunja Fabjan)

Dodatni viri:

- Andy Fraknoi: " [Resources for Responding to Doomsday 2012: An Annotated Guide](#) "
- National Public Radio: " [Ask A NASA Astrobiologist About Dec. 21 'Doomsday'](#) "
- NASA Astrobiology Institute: " [Nibiru and Doomsday 2012](#) "
- Bad Astronomy: " [The Planet X Saga: The Scientific Arguments in a Nutshell](#) "
- Sky and Telescope Magazine: " [2012: The Great Scare](#) "
- Phys.org: " [Mayan People Demand End to Doomsday Myth](#) "
- Houston Museum of Natural Science: " [Maya 2012: Prophecy Becomes History](#) "

Originalna spletna stran NASA: [Beyond 2012: Why the World Won't End](#)